

A Bodrogszegi Várhegy
(HUBN20073) kiemelt jelentőségű
természetmegőrzési terület
Natura 2000 fenntartási terve

ANPI
Jósvafő
2021.

Szakmai koordinátor

Farkas Tünde

Közreműködő szakértők

Kalmár Zsuzsanna

Korompai Tamás

Szatmári Lajos

Zsolyomi Tamás

(Az első tervváltozatot az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság megbízásából
készítette
Zemplén Ökotúra Kft.
2019-ben.)

A fenntartási terv az Agrárminisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült.

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I.	Natura 2000 fenntartási terv	4
1.	A terület azonosító adatai	5
1.1.	Név	5
1.2.	Azonosító kód	5
1.3.	Kiterjedés	5
1.4.	A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	5
1.4.1.	Jelölő élőhelyek	5
1.4.2.	Jelölő fajok	5
1.5.	Érintett települések	5
1.6.	Egyéb védettségi kategóriák	6
1.7.	Tervezési és egyéb előírások	7
1.7.1.	Természetvédelmi kezelési terv	7
1.7.2.	Településrendezési eszközök (Országos rendezési tervkataszter szerint)	7
1.7.3.	Körzeti erdőtervek és üzemtervek	7
1.7.4.	Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek	8
1.7.5.	Halgazdálkodási tervek	8
1.7.6.	Vízgyűjtő-gazdálkodási terv	8
1.7.7.	Egyéb kezelési tervek	8
2.	Veszélyeztető tényezők	9
3.	Kezelési feladatok meghatározása	11
3.1.	Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	11
3.1.1.	Általános célkitűzések	11
3.1.2.	Specifikus célok	12
3.2.	Kezelési javaslatok	12
3.2.1.	Élőhelyek kezelése	12
3.2.2.	Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	31
3.2.3.	Fajvédelmi intézkedések	31
3.2.4.	Kutatás, monitorozás	32
3.2.5.	Mellékletek	32
3.3.	A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében	35
3.3.1.	Agrártámogatások	35
3.3.2.	Pályázati források	37
3.3.3.	Egyéb	37
3.4.	A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	38
3.4.1.	Felhasznált kommunikációs eszközök	38
3.4.2.	A kommunikáció címzettjei	38
3.4.3.	Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	39

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve és típusa:	Bodrogszegi Várhegy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)
-----------------------------------	---

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUBN20073
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	41,99 ha
--------------------------------	----------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

A jelölő élőhelyek és fajok felsorolásánál a Natura 2000 terület adatlapjának 2019. évi változatát vettük alapul.

1.4.1. Jelölő élőhelyek

(kiemelt jelentőségű élőhely*)

40A0* - Szubkontinentális peri-pannon cserjések

6240* - Szubpannon sztyepppek

91H0* - Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*szel

91M0 – Pannon cseres tölgyesek

1.4.2. Jelölő fajok

Magyar nőszirm (*Iris aphylla* subsp. *hungarica*)

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Megye	Érintett terület		A település területének érintettsége (%)
		(ha)	(%)	
Bodrogkisfalud	Borsod-Abaúj-Zemplén	41,9859	100	2,86
Összesen:		41,9859	100	

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Átfedés (%)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
Világörökség terület		Tokaj-hegyaljai történelmi borvidék kultúrtáj	88 135,2	100	5/2012. (II. 7.) NEFMI rendelet
Egyéb (átfedő) Natura 2000 terület	HUBN10007	Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel Különleges Madárvédelmi Terület	114 536,75	100	14/2010 (V.11) KvVM rendelet
Országos jelentőségű védett természeti terület	233/TT/90	Bodrogszegi Várhegy TT	1,625	3,8	6/1990. (VI.18.) KöM rendelet
Tájképvédelmi övezet			Teljes területtel	100	2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről
Országos ökológiai hálózat	-	magterület puffer övezet	21,82 20,17	94,8	2018. évi CXXXIX. Törvény – Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről
Régészeti lelőhely	16439	Bodrogszegi – Várhegy			Miniszterelnökség Központi Közhiteles Hatósági Nyilvántartás

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

A Bodrogszegi Várhegy Természetvédelmi Terület a kezelési terve elkészült és kihirdetésre került (125/2011. (XII. 21.) VM rendelet 1. sz. melléklete).

1.7.2. Településrendezési eszközök (Országos rendezési tervkataszter szerint)

Település	Típus	Határozatszám
Bodrogkisfalud	Településfejlesztési koncepció	54/1999. (X.26.) határozat
	Településszerkezeti terv	21/2001 (IV.24.) határozat
	Helyi építési szabályzat és szabályozási terv	5/2001. (IV.24.) rendelet
	Településképi Arculati kézikönyv	Kidolgozás alatt.

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

A tervezési terület a Szerencsi erdőtervezési körzethez tartozik. A jelenleg érvényben lévő körzeti erdőterv 2013. január 1-től 2022. december 31-ig érvényes. Az érintett erdőtervezési körzet üzemtervezett erdőterületének mindössze 0,24%-a (18,57 hektár) található a tervezési területen.

Erdőtervezési körzet neve	Érintett települések (teljes körű felsorolás)	Aktuális erdőterület (ha)	Erdőtervezés éve	Következő erdőtervezés éve
Szerencsi Erdőtervezési Körzet	Bodrogkisfalud	18,57	2013	2022

1.7.4. Tájégségi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek

A vadgazdálkodási körzetek és a körzeti vadgazdálkodási tervek megszűntek. Helyettük létrejöttek a vadgazdálkodási tájegységek, a vadgazdálkodási tájegységekről szóló 13/2016. (III. 2.) FM rendelet alapján, amelyekre a tájegységi vadgazdálkodási tervek vonatkoznak.

A tervezési terület az Északi hegy- és dombvidéki Vadgazdálkodási Tájon belül a 206-os számú Zemplén-bodrogi vadgazdálkodási tájegységben fekszik, a vonatkozó tájegységi vadgazdálkodási tervet a 14/2018. (VII. 3.) AM rendelet hirdeti ki. A tervezési terület a 05-658401-206 kódszámú vadászterületet érinti, ahol a vadászatra jogosult a Kelet Zempléni Vadásztársaság (3900 Szerencs, Keleti Ipartelep 1963/39 hrsz.). A vadásztársaság üzemterve 2037.02.28-ig érvényes, melyet a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal a BO-08/FM/00483-2/2019. számú határozatában adott ki.

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

A tervezési területen nincs nyilvántartott halgazdálkodási vízterület.

1.7.6. Vízgyűjtő-gazdálkodási terv

A tervezési területet egy vízgyűjtő-gazdálkodási alegység érinti.

2-5 Tokaj-hegyalja vízgyűjtő-gazdálkodási alegység Vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2010. Közreadja: Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság (VKKI) és Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság.
<http://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149>

1.7.7. Egyéb kezelési tervek

A Tokaj-hegyaljai történelmi borvidék kultúrtáj világörökség területre vonatkozóan készült kezelési terv, melyet a 485/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet szabályoz. A legfontosabb kiemelkedő egyetemes értéket hordozó attribútumokat, a kezelés céljait, stratégiáit és a védelmi célú kezelést támogató szabályozásokat (kezelési módok, korlátozások, tilalmak) a rendelet 2. számú melléklete tartalmazza.

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége L: kis, M: közepes, H:nagy jelentőségű	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontjából (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A11	Mezőgazdasági célú égetés	L	10	Szubkontinentális peri-pannon cserjések (40A0), Szubpannon sztyepppek (6240), Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> szel (91H0), magyar nőszirm (Iris aphylla subsp. hungarica). Égetések hatására gyomosodás történik és megváltozik a jelölő élőhelyek fajösszetétele, szerkezete. A gyakori égetések homogenizáló hatásúak. A tavaszi és nyári időszakban történő leégés a vegetatív és generatív szerveket egyaránt károsítja a nőszirm esetében.
A02	Mezőgazdasági művelési mód változása (kivéve lecsapolás és égetés)	L	5	Szubpannon sztyepppek (6240), Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> szel (91H0), (40A0) Szubkontinentális peri-pannon cserjések, (91M0) Pannon cseres tölgyesek. Az élőhelyekre megszüntető hatással lehet, elsősorban a szőlőművelés terjeszkedése lehet ilyen.
B02	Más típusú erdővé alakítás, beleértve a monokultúrákat is	L	1	Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> szel (91H0). A tarvágások, a rövid időszak alatt lebonyolított felújító-vágások, a homogenizáló hatású nevelővágások, a cserjeszint, a szegély élőhelyek és a holt faanyag eltávolítása az állományok szegényedésével, az egyedek pusztulásával járnak. Megfigyelhető az akác terjedése, valamint a molyhos tölgyes élőhelyre juharos telepítése.
D06	Elektromos áram és kommunikáció átvitel	L	1	Szubpannon sztyepppek (6240). A tervezési terület északi részén keresztül vezetett magasfeszültségű vezeték mentén

	(vezetékek)			a vonalas létesítmény karbantartásához bizonyos időintervallumokban, esetleg havária helyzet kialakulásakor bolygatás, gépjárművel történő megközelítés szükséges, ami a gyepterület sérülését okozza.
G08	Hal- és vadállomány kezelése	H	75	Az összes élőhelytípust veszélyezteteti a túltartott vadállomány, de leginkább a Szubkontinentális peri-pannon cserjések (40A0), és a Szubpannon sztyepppek (6240) struktúráját, fajösszetételét degradálja. A magyar nőszirom (<i>Iris aphylla subsp. hungarica</i>) esetében az egyedek károsítását, pusztulását okozza a vadfajok általi rágás, taposás, kifekvés (gímszarvas, őz, vaddisznó).
F07	Sport, turisztikai és szabadidős tevékenységek	L	0,5	Szubpannon sztyepppek (6240), magyar nőszirom (<i>Iris aphylla subsp. hungarica</i>). A növényfajok esetében az egyedek károsítását, pusztulását okozza. A tevékenységgel járó taposással közvetlenül veszélyeztetett a hegycsúcs közelében lévő sztyeppfolt. A hegyen illegálisan kialakított piros háromszög jelzésű túraútvonal mentén taposási kár jelentkezik, a túrázók taposásukkal károsítják, felszaggatják gyepterületet.
I02	Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)	M	40	Szubkontinentális peri-pannon cserjések (40A0), Szubpannon sztyepppek (6240), Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> szel (91H0), (91M0) Pannon cseres tölgyesek, magyar nőszirom (<i>Iris aphylla subsp. hungarica</i>). A fehér akác, a vörös tölgy, a keskenylevelű ezüstfa, az orgona, az erdei és a fekete fenyő terjedése a sztyeppréteken, sztyeppcserjésekben, valamint a molyhos-tölgyesekben árnyékolásukkal, leveleik bomlástermékeivel átalakítják a

				gyepek szerkezetét fajösszetételét. A felsorolt jelölő fajokat kizsírítják eredeti élőhelyükről.
I03	Egyéb idegenhonos fajok (nem inváziósok)	L	0,5	A kerti nőszirm (Iris germanica) a magyar nőszirm fajjal való esetleges hibridizáció miatt.
I04	Problémát jelentő őshonos növény- és állatfajok	M	1	Gyepes élőhelyeken, különösen a kezelések felhagyásával párhuzamosan a siskánád tippán (Calamagrostis epigeios) terjedése degradálja a szubpannon sztyeppeket (6240).
L05	Csökkenő termékenység / genetikai leromlás (pl. beltenyésztés vagy endogámia)	L	0,5	A magyar nőszirm (Iris aphylla subsp. hungarica) esetében a kerti nőszirm (Iris germanica) fajjal való hibridizáció jelenthet veszélyt a genetikai leromlás miatt
L02	Fajösszetétel változás természetes szukcesszió következtében (más, mint a mezőgazdasági vagy erdészeti gyakorlat által okozott közvetlen változás)	L	14	Szubkontinentális peri-pannon cserjések (40A0), Szubpannon sztyeppek (6240), magyar nőszirm (Iris aphylla subsp. hungarica). A felsorolt fajok és élőhelyek érzékenyek a cserjésedési, erdősülési folyamatokra. Teljes záródás, árnyékoltság hatására ezek az élőhelyek és fajok eltűnnek.
L06	Állat- és növényfajok közötti kölcsönhatások (versengés, ragadozás, élősködés, patogenitás)	L	1	Magyar nőszirm (Iris aphylla subsp. hungarica). A faj esetében rendszeresen megfigyelhető felszín feletti vegetatív és generatív szerveik rovarok és emlősök általi károsítása.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

3.1.1. Általános célkitűzések

A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

- Szubkontinentális peripannon cserjések -40A0
- Szubpannon sztyeppék -6240
- Pannon molyhos tölgyesek -91H0
- Pannon cseres tölgyesek -91M0
- Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*)- 6210
- magyar nőszirm (*Iris aphylla subsp. hungarica*)
- leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*)
- nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
- nagy hörcsincér (*Cerambyx cerdo*).

3.1.2. *Specifikus célok*

- A magyar nőszirm (*Iris aphylla subsp. hungarica*) és a leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*), valamint egyéb védett növényfajok esetében a szubpannon sztyeppékkel mozaikoló pannon molyhos tölgyesek fenntartása szükséges. Ezen élőhelyek megőrzését a szubkontinentális peripannon cserjésekben és a pannon molyhos tölgyes-szubpannon sztyepp mozaikos területeken megjelenő idegenhonos fafajok visszaszorításával lehet elérni. A cserjésekben és a gyepekben megjelenő erdei fenyő (*Pinus sylvestris*), fehér akác (*Robinia pseudo-acacia*) és keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), valamint közönséges orgona (*Syringa vulgaris*) egyedek eltávolítandók, szükség esetén a túl nagy árnyékolással bíró cserjésekben egyéb szelektív cserjeirtást is lehet alkalmazni, mely során kímélendő a molyhostölgy (*Quercus pubescens*), a vastaggallyú körte (*Pyrus nivalis*) és a törpemandula (*Amygdalus nana*). A felsorolt élőhelyek mindegyikében a természetközeli állapotú foltokon a kedvező természetvédelmi helyzet fenntartása érdekében a megjelenő, fentebb felsorolt és újonnan megjelenő idegenhonos fafajok (fehér akác, erdei- és fekete fenyő, keskenylevelű ezüstfa, bálványfa, közönséges orgona, stb.) visszaszorítása szükséges.
- A szubpannon sztyeppék fenntartása érdekében szintén szelektív cserjeirtás alkalmazandó, melyet 3-4 évente októberben kézi módszerrel történő kaszálással is ki lehet egészíteni.
- A szálkaperjés-rozsnokos xero-mezofil gyepek megfelelő természetvédelmi helyzetének fenntartása érdekében a cserjésedés megakadályozása miatt vegetációs időszakon kívüli cserjeirtással, illetve a gyepek évenkénti egyszeri, nyárvégi, őszi kaszálásával szükséges fenntartási munkákat végezni.
- A magyar nőszirm állomány nagyságának monitorozása az NBmR protokoll szerint.

3.2. Kezelési javaslatok

3.2.1. *Élőhelyek kezelése*

„A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott kezelési javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára, megadják, hogy a jelölő értékek megőrzéséhez milyen kezelési előírás-javaslatok alkalmazása szükséges. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen

fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz. A tervkészítés időpontjában jogszabály alapján kötelezően betartandó előírásokon túli, a célokhöz illeszkedő, kívánatos kezelést megfogalmazó előírás-javaslatok iránymutatásként szolgálnak.

A Natura 2000 célok megvalósításához kapcsolódó, erdő- és gyepterületeket, valamint mezőgazdasági területeket egyaránt érintő és gazdálkodáshoz köthető konkrét kezelési előírás-javaslatokat ún. kezelési egységekre (KE) határoztunk meg. A kezelési egységek lehatárolása az egyes azonos kezelést igénylő élőhelyek (Á-NÉR2011 szerinti elkülönítés) összevonásával jött létre. Így egy egységben tárgyaljuk a fajgazdag száraz és félszáraz gyepek; a degradált száraz gyepeket és a fiatal felhagyott szőlőket; a művelt szőlőket és szántókat; a cserjés-gyep mozaikokat; a melegkedvelő tölgyeseket és molyhos tölgyeseket; a természetközeli állapotú üde erdőket; a tájidegen és jellegtelen erdőket. A vonatkozó térkép a 3.2.5. fejezetben található.

A gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatokat és a jogszabályi előírások miatt kötelezően betartandó előírásokat a kezelési egységek szerinti ismertetés előtt, azokból kiemelve tárgyaljuk.

A fenntartási terv javaslatait a Világörökségi Kezelési Tervvel összhangban kell alkalmazni, hiszen minden előírás és javaslat szükséges a világörökség helyszín Kiemelkedő Egyetemes Értéke megőrzése szempontjából is.

3.2.1.1. Gazdálkodáshoz nem köthető általános javaslatok

- A teljes tervezési területen bányatelek nem fektethető, valamint bányanyitás nem támogatható. (2018. évi CXXXIX. Törvény –Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről + védett természeti területen a 125/2011. (XII. 21.) VM rendelet).
- A területen utak nyomvonalát lehetőség szerint a védett természeti területen kívülre, vagy meglévő utak nyomvonalára lehet tervezni, de minden esetben a nemzeti park igazgatósággal előzetesen egyeztetni javasolt (125/2011. (XII. 21.) VM rendelet).
- A tervezési terület védett természeti területtel átfedő részén vonalas létesítmények kiépítése nem tervezhető (125/2011. (XII. 21.) VM rendelet).
- A tervezési terület védett természeti területtel nem átfedő részén a jelölő élőhelyek károsodását okozó vonalas létesítmények kiépítése nem kívánatos.
- A Natura 2000 terület jelzett turistautakon (kivéve az illegálisan felfestett piros háromszög) és a mezőgazdasági utakon gyalogosan szabadon látogatható. (Kivéve: Az egyes fajok élő- és fészkelőhelyeinek látogatását a természetvédelmi kezelő időszakosan korlátozhatja).
- Védett természeti területen a látogatás csak korlátozottan, hatósági engedély birtokában lehetséges (1996. évi LIII. törvény továbbiakban: Tvt.+125/2011. (XII. 21.) VM rendelet).
- A turisztikai és sportolási célú fejlesztéseket – pl. turistautak, pihenők, kilátótornyok, – minden esetben előzetesen egyeztetni kell a nemzeti park igazgatósággal, de további turisztikai célú fejlesztés csak a mezőgazdasági művelés alatt álló területen belül javasolt.
- Védett természeti területen turisztikai és sportolási célú fejlesztés nem lehetséges (125/2011. (XII. 21.) VM rendelet 1. sz. melléklete).
- A teljes tervezési területen szennyvíz-tisztítótelepek, szemétteltelepek elhelyezése nem támogatható. Az illegális hulladéklerakásokat fel kell számolni.
- Távközlési tornyok, nagyméretű reklámtáblák elhelyezése nem javasolt a Natura 2000 területen, a tervezési terület védett természeti területtel átfedő részén pedig tilos (125/2011. (XII. 21.) VM rendelet).
- A Natura 2000 területen található épületek felújítását, építését tekintve a HÉSZ, Településképi Rendelet és Településképi Arculati Kézikönyv előírásai javaslatok az irányadók. Állattartó telepek, gazdasági épületek, zöldmezős beruházások a

tájképvédelem miatt fokozott körültekintéssel, természetes anyaghasználattal, védőnövényzettel való takarással célszerű elvégezni.

- Védett természeti területen épületek építmények elhelyezése nem kívánatos. (125/2011. (XII. 21.) VM rendelet)
- A teljes tervezési területen a táji értékek megóvása érdekében minden olyan tevékenység megakadályozandó, amely a tájkép átalakításával jár. A terület táji értékeit a világörökségi és a történeti táji védettség szempontjából a természeti és kultúrtörténeti értékekkel együtt szükséges védeni. (5/2012. (II. 7.) NEFMI rendelet+ védett természeti területen 125/2011. (XII. 21.) VM rendelet)
- Régészeti lelőhelyen 30 cm mélyebb földmunka csak örökségvédelmi engedéllyel végezhető. (13/2015 (III.11.) MvM rendelet, 68/2018 (IV/9) Korm. rendelet.)
- Egyéb földmunkák esetén – pl. szántás, szőlőtelepítés stb. – előkerülő régészeti leletek esetén a munkálatokat azonnal fel kell függeszteni, és be kell jelenteni a leletet a miskolci Herman Ottó Múzeumnak. (13/2015 (III.11.) MvM rendelet, 68/2018 (IV/9) Korm. Rendelet.)
- Kutatás védett természeti területen csak ellenőrzött módon, a természetvédelmi hatóság engedélyével, a természetvédelmi kezelő hozzájárulásával végezhető (Tvt.+ 125/2011. (XII. 21.) VM rendelet).

3.2.1.2. Gazdálkodáshoz köthető egyéb általános kezelési javaslatok

- A teljes tervezési területen új szőlőültetvények létesítése jelölő élőhelyen és jelölő fajok termőhelyén nem kívánatos.
- A Natura 2000 területen a vadgazdálkodás során a szóró gyepekre és tisztásra történő telepítése nem kívánatos, preferált etető anyagok: tiszta (kihelyezés előtt külön átrostált) szemes vagy csöves kukorica, valamint talajrárakódásoktól megtisztított répa, illetve darabos lédús takarmány (pl. alma). A 125/2011. (XII. 21.) VM rendelet alapján a védett természeti területen vadászati és vadgazdálkodási létesítmény elhelyezése és a vadetetés tilos.

3.1.2.3. Gyepek

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok

Gyepek esetében legfontosabb feladat a nyílt, inváziós és gyomfajoktól mentes, természetes növénytakaróval fedett élőhelyek megőrzése, fenntartása. Ezen cél elérése érdekében elengedhetetlen antropogén hatásra kialakuló tüzesetek megelőzése, a megfelelő és kímélő agrotechnika kiválasztása, a jelölő fajok életmenetét, virágzását, fészkelését és fiókanevelését figyelembe vevő legeltetési és kaszálási időpont megválasztása.

Védett természeti területen nagyon fontos a biomassza lehordásával járó évenként legalább egyszeri kaszálással történő kezelés. A védett természeti területen kívül található rontott (OC) gyepekben a kaszálás mellett juhokkal, kecskékkal történő extenzív, pásztoroló legeltetése is lehet kezelési módszer, azonban ez mindig csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon, időben és helyen végezhető. A nyílt területek megőrzése érdekében végzett cserjeirtások során a sztyeppcserjésekre jellemző cserjefajok (pl. törpemandula, csepleszmeggy) visszahagyandók. A gyepek fenntartása a területen táplálkozó közösségi jelentőségű madárfajok szempontjából is előnyös, tekintettel a HUBN100007 Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel elnevezésű különleges madárvédelmi

területtel való átfedésre. A vadgazdálkodási létesítmények (sózó, szóró, vadetető) gyepon történő elhelyezését a gyomosító, a vadfajok koncentrált túrása, taposása okozta károsító hatása miatt el kell kerülni.

Gazdálkodáshoz köthető konkrét kezelési előírás-javaslatok

Gazdálkodáshoz köthető kötelezően betartandó előírások

A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet előírásai kötelező érvényűek. Ezen előírásokat külön nem jelezzük a részletes javaslatok között.

Mivel a terület átfed országos jelentőségű védett természeti területtel, kötelezően betartandóak a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvényben megfogalmazott előírások is, valamint a védett természeti terület kihirdetett kezelési tervében foglaltak (125/2011. (XII. 21.) VM rendelet).

A termőföldek hasznosítására és a földvédelemre vonatkozó rendelkezéseket a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény is megállapít, ezeket is be kell tartani.

306/2010 Kormányrendelet a levegő védelméről az égetésre vonatkozó előírások.

259/2011. (XII.7) Korm. rendelet, mely többek között a tűzvédelmi bírságról is szól.

234/2011. (XI. 10.) Korm. Rendelet 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról.

A területen számos VP támogatás pályázható - Ld. 3.3.1.1. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer fejezetben – mely segíti az előírás-javaslatok betartását.

Gazdálkodáshoz köthető önkéntesen vállalható kezelési javaslatok

1.

a) Kezelési egység kódja: KE-1

b) Kezelési egység meghatározása: fajgazdag száraz gyepek

Nyílt, alacsony fűvű szubmediterrán és kontinentális hatás alatt kialakult fajgazdag gyepek. Ezek az élőhelyek átfednek védett természeti területtel.

c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

- 6240* - Szubpannon sztyepek
- 6210 Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*)

Érintett ÁNÉR élőhelyek: H3a – Köves talajú lejtősztyepek, H4- Erdősztyeprétek, fűszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok

Érintett közösségi jelentőségű faj(ok): magyar nőszirm (*Iris aphylla subsp. hungarica*), leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*).

Érintett helyrajzi számok: **Bodrogkisfalud:** 054/10b*, 054/11*, 054/12*, 054/15*, 054/16a*, 054/16b*, 054/16c*, 054/17*, 054/18*, 3194*, 3195a* 3196*

Érintett erdőrészetek: **Bodrogkisfalud:** 6TN*, 7A*, 7TN*

(megj. a csillaggal (*) jelölt hrsz-ek és erdőrészetek csak részben érintik a lehatárolt kezelési egységet)

d) Javasolt előírások

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírási javaslat	Magyarázat
GY01	Felülvetés nem megengedett.	
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.	
GY10	Tárcsázás nem megengedett.	
GY11	Hengerezés nem megengedett.	
GY12	Gyepszellőztetés nem megengedett.	
GY13	Kiszántás nem megengedett.	
GY15	Tűzpázták létesítése nem megengedett.	
GY20	Kizárólag kaszálással történő hasznosítás.	A védett természeti területtel átfedő területrészen.
GY26	Inváziós fás szárúak mechanikus irtása.	Akác, ezüstfa, erdei és fekete fenyő
GY28	A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórta jelentkező őshonos cserjék megőrzése.	Védett cserjefajok kímélete mellett.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges	Védett cserjefajok kímélete mellett.
GY78	Kaszálás október 1. után lehetséges.	
GY79	Évente az időjárási viszonyoknak és a gyepek állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása.	
Kód	Vadgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatok	
VA03	A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető.	

e) **Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:** Hosszútávon cserjeirtással, és védett természeti területen kaszálással, a nem védett Natura 2000 területen lévő H4 élőhelyek esetében esetleg extenzív legeltetéssel javasolt fenntartani az élőhelyek kiterjedését. A terület égetését meg kell akadályozni és a taposási kárt minimalizálni szükséges.

f) **Kezelési javaslatok indoklása:** Legérzékenyebb jelölő élőhelyek a területen, fennmaradásukhoz a zavartalanság biztosítása szükséges. Szelektív cserjeirtással szükséges biztosítani a foltok nyitottságát.

2.

a) **Kezelési egység kódja:** KE-2

- b) **Kezelési egység meghatározása:** degradált száraz gyepek és fiatal felhagyott szőlők védett természeti területen kívül.

Közepesen magas, és magas fűvű, felhagyott szántók és szőlők helyén kialakult gyepek.

- c) **Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:**

Érintett Natura 2000 élőhelyek: -

Érintett ÁNÉR élőhelyek: OC-Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek

Érintett közösségi jelentőségű faj(ok): -

Érintett helyrajzi számok: **Bodrogkisfalud:** 054/2, 054/3, 054/5, 054/6, 054/8, 054/9, 054/10a*, 054/10b*, 054/11*, 054/12*, 054/13*, 054/14a* 054/14b*, 054/15*, 054/17*

Érintett erdőrészek: **Bodrogkisfalud:** 6C2*, 6TN*, 7B*

(megj. a csillaggal (*) jelölt hrsz-ek és erdőrészek csak részben érintik a lehatárolt kezelési egységet)

- d) **Javasolt előírások**

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírási javaslat	Magyarázat
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.	
GY12	Gyepszellőztetés nem megengedett.	
GY13	Kiszántás nem megengedett.	
GY15	Tűzpászták létesítése nem megengedett.	
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.	Kizárólag védett természeti területen kívül végezhető legeltetés.
GY26	Inváziós fás szárúak mechanikus irtása.	
GY28	A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórta jelentkező őshonos cserjék megőrzése.	Védett cserjefajok kímélete.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges	Védett cserjefajok kímélete.
GY44	A legeltetési sűrűség egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.	Kizárólag védett természeti területen kívül végezhető.
GY49	Villanypásztor használata nem megengedett.	
GY59	Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.	Kizárólag védett természeti területen kívül végezhető.
GY68	Legeltethető állatfaj: juh.	Kizárólag védett természeti területen kívül végezhető.
GY76	Kaszálás augusztus 15. után lehetséges.	
GY79	Évente az időjárási viszonyoknak és a gyep állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása.	

Kód	Vadgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatok	
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	

- e) **Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:** Hosszútávon cserjeirtással, a szomszédos ingatlanokban található akácok levágásával, esetleg extenzív legeltetéssel szükséges lenne növelni az élőhely kiterjedését és természetességének javulását. Rendszeres kezelés hatására a szubpannon sztyeppék (6240) és a meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (6210) felé történő átalakulásuk valószínűsíthető.
- f) **Kezelési javaslatok indoklása:** A kezelési egység gyepei jelenleg gyomos, degradáltak. Fialat, másodlagos élőhelyek, melyek hosszú távú, rendszeres kezelése növelné e gyepek sokféleségét, természetességét.

3.2.1.3. Cserjések

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok

A gyepterületek, szőlőkultúrák felhagyása nyomán, spontán szukcesszióval kialakult cserjés élőhelyek között fajgazdag – elsősorban a védett természeti területen - és degradált állományok is vannak. Cserjés élőhelyek esetében legfontosabb feladat öshonos cserjékből és a cserjésekben lévő szubpannon sztyeppék mozaikjából álló élőhelyek megőrzése, fenntartása. Ezen cél elérése érdekében elengedhetetlen antropogén hatásra kialakuló tüzesetek megelőzése, a megfelelő és kímélő gazdálkodási mód kiválasztása, a jelölő fajok életmenetét, virágzását, fészkelését és fiókanevelését figyelembe vevő cserjeirtási időpont megválasztása. A cserjésekben lévő nyitott területek megőrzése érdekében végzett cserjeirtások során a sztyeppcserjésekre jellemző cserjefajok (pl. törpemandula, csepleszmegegy) visszahagyandók. Ugyanakkor fontos a cserjésekben fészkelő madárfajok életfeltételeinek is a biztosítása, tekintettel HUBN100007 Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel különleges madárvédelmi területtel való átfedésre.

A vadgazdálkodási létesítmények (szózó, szóró, vadetető) cserjésben történő elhelyezését a gyomosító, a vadfajok koncentrált túrása, taposása okozta károsító hatása miatt kerülni javasolt.

Gazdálkodáshoz köthető konkrét kezelési előírás-javaslatok

Gazdálkodáshoz köthető kötelezően betartandó előírások

Mivel a cserjések általában korábbi gyepterületen alakulnak ki, a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet előírásai kötelező érvényűek. Mivel a terület részben védett természeti terület is kötelezően betartandóak a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvényben megfogalmazott előírások is, valamint a védett természeti terület kihirdetett kezelési tervében foglaltak (125/2011. (XII. 21.) VM rendelet).

Ezen előírásokat külön nem jelezzük a részletes javaslatok között.

A termőföldek hasznosítására és a földvédelemre vonatkozó rendelkezéseket a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény is megállapítja, melyeket be kell tartani.

Gazdálkodáshoz köthető önkéntesen vállalható kezelési javaslatok

a) Kezelési egység kódja: KE-3

b) Kezelési egység meghatározása: cserjés-gyep mozaikok

Hazai, főleg töviskés fajokból álló cserjések, valamint a Várhegy tető helyzetű részein, a védett természeti területen jellegzetes sztyeppcserjések és alacsony fűű, szubmediterrán és kontinentális hatás alatt kialakult gyepek mozaikja. A kezelési egység részben átfed védett természeti területtel.

c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 40A0 - Szubkontinentális peri-pannon cserjések, 6210 - Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*), 6240 - Szubpannon sztyeppek.

Érintett ÁNÉR élőhelyek: M6-Sztyeppcserjések, H3a- Köves talajú lejtősztyepe, OC Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek, P2b-Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések,

Érintett közösségi jelentőségű faj(ok): magyar nőszirm (*Iris aphylla subsp. hungarica*), leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*).

Érintett helyrajzi számok: **Bodrogkisfalud:** 054/11*, 054/15*, 054/16a*, 054/16b*, 054/16c*, 054/17*, 054/18*, 3194*, 3195a*, 3196*, 3197*, 3198*, 3199*, 3201*, 3202*, 3203*, 3204*, 3205/1b*, 3205/2, 3206/2*, 3206/3*, 3206/4, 3206/5, 3206/6, 3206/7, 3206/8, 3207/1a*, 3207/1b*, 3207/2*, 3208a, 3208b*, 3208c*

Érintett erdőrészek: **Bodrogkisfalud:** 7A*, 7B*, 7TN*.

(megj. a csillaggal (*) jelölt hrsz-ek és erdőrészek csak részben érintik a lehatárolt kezelési egységet)

d) Javasolt előírások

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírási javaslat	Magyarázat
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.	
GY12	Gyepszellőztetés nem megengedett.	
GY13	Kiszántás nem megengedett.	
GY15	Tűzpázták létesítése nem megengedett.	
GY26	Inváziós fás szárúak mechanikus irtása.	
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges	A cserjék 5-10%-nak meghagyásával a védett természeti területen kívül is.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak szükséges bejelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni.	
GY32	A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat meghagyása.	Védett fajok teljes mértékben meghagyandók.
GY76	Kaszálás augusztus 15. után lehetséges.	

GY130	Gépi cserjeirtás csak kemény (száraz vagy fagyott) talajon végezhető. Tartós esőzés után a munkák szüneteltetése, gépekkel mozogni a területen csak annak felszáradása után lehet. A gépi munkavégzés nem károsíthatja a gyept.	
GY131	A cserjék - későbbi kezelések megkönnyítése érdekében - talajszintben való kivágása.	
GY79	Évente az időjárási viszonyoknak és a gyepterület állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása.	
Kód	Vadgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatok	
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	

- e) **Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:** A mozaikosság fenntartása érdekében rendszeres cserjeirtás szükséges. Mivel a természetvédelmi szempontból legértékesebb fajok a cserjések közötti gyepekben, illetve a cserjés-gyepes szegélyekben fordulnak elő, ezek területi kiterjedése növelendő.
- f) **Kezelési javaslatok indoklása:** A cserjés-gyepes mozaikos élőhelyek felhagyott szőlők helyén alakultak ki. Mivel a termőhelyen nem zárótársulások a kezelési egységben található élőhelyek, fenntartásukhoz folyamatos kezelés szükséges. A vadgyümölcsfák megőrzését, az odvas fák kíméletét, cserjesávok, cserjecsoportok meghagyását madárvédelmi és rovarvédelmi szempontból is javasoljuk.

3.2.1.4. Szőlők, szántók

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A tervezési területen található kisparcellás szőlőkben a természetkímélő gazdálkodás előtérbe helyezésével elősegíthető a környező természetközeli élőhelyek megóvása, valamint a közösségi jelentőségű állat és növényfajok védelme.

Gazdálkodáshoz köthető konkrét kezelési előírás-javaslatok

Gazdálkodáshoz köthető kötelezően betartandó előírások

A termőföldek hasznosítására és a földvédelemre vonatkozó a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény rendelkezései irányadók.

Gazdálkodáshoz köthető önkéntesen vállalható kezelési javaslatok

a) **Kezelési egység kódja:** KE-4

b) **Kezelési egység meghatározása:** művelt szőlőterületek és szántók

A tervezési terület központi részén egy intenzíven művelt szőlőparcella található. A művelés típusa kordonos. A sorközökben Hegyalja szőlőiben általánosan jellemző gyomvegetáció nő. A tervezési terület keleti határán továbbá található egy vadföldként művelt szántóterület. Védett természeti területen kívül elhelyezkedő területek.

c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett Natura 2000 élőhelyek: -

Érintett ANÉR élőhelyek: T1-Egyéves intenzív szántóföldi kultúrák, T7- Intenzív szőlők, gyümölcsösök és bogyós ültetvények.

Érintett közösségi jelentőségű faj(ok): -

Érintett helyrajzi számok: **Bodrogkisfalud:** 054/4a, 054/4b, 054/10b*, 054/11*, 054/15*, 3195a*.

Érintett erdőrészek: -

(megj. a csillaggal (*) jelölt hrsz-ek és erdőrészek csak részben érintik a lehatárolt kezelési egységet)

d) Javasolt előírások

Kód	Agrárterületekre vonatkozó előírási javaslat	Magyarázat
SZ14	A parcella szélein legalább 3 m széles növényvédőszer mentes táblaszegély elhagyása, a táblaszegélyben szükség esetén mechanikai gyomirtás végzése.	
SZ25	Rovarölő szerek nem alkalmazhatók.	
SZ27	Vegyszer gyomirtás, kivéve az özönnövények mechanikus irtását kiegészítő vegyszeres kezelést, nem végezhető.	
SZ53	Szántó füves élőhellyé alakítása spontán felhagyással, kivéve az inváziós növényfajok irtását.	Különösen a vadföldön javasolt.
SZ68	A parcella körül természetes talajvédelmet szolgáló táblaszegély fenntartása, illetve telepítése, amely őshonos cserjékből vagy fákból álló sövény, illetve fasor lehet. A táblaszegély inváziós cserje és fajoktól való mentességének biztosítása kizárólag mechanikai eszközökkel.	
SZ63	Tájjidegen fűmagkeverékkel történő vetés nem megengedett.	

e) **Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:** Javasolt a szőlőparcella sorközgyepesítéssel történő művelése, esetleg a vadföld gyeppé alakítása, illetve a madárvédelmi területtel való átfedés miatt cserjés szegélyek telepítése.

f) **Kezelési javaslatok indoklása:** A területen található kisparcellás szőlőben és szántón a természetkímélő gazdálkodás és agrotechnológia előtérbe helyezésével elősegíthető a környező gyepes élőhelyek megóvása, valamint a jelölő állat- és növényfajok védelme. A kemikáliák alkalmazásának korlátozását elsősorban a jelölő gerinctelen állatfajok és növényfajok védelme indokolja.

3.2.1.5. Erdők

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok

A tervezési területre készített körzeti erdőterv (2013) már a Natura 2000 területek kihirdetése után készült, így benne a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok hosszú távú fenntartásának szempontjai részben már megjelennek.

Az erdőkben természetvédelmi szempontokon alapuló, természetszerű erdőgazdálkodás folytatása a cél.

A faállományok koreloszlásnak növelése kisebb erdészeti területegység (erdőtag, erdőrészlet) szintjén is szükséges.

Fontos az idegenhonos erdőállományokat fafajösszetételében és/vagy állományszerkezetében a potenciális erdőtársulásnak megfelelően történő átalakítása.

Az erdőterületekre vonatkozó további általános gazdálkodási/kezelési előírások az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló valamint végrehajtási rendeletei. 2009. évi XXXVII. törvény és módosításai (2017. évi LVI. törvény) (továbbiakban: Evt.) valamint az Evt. végrehajtására kiadott 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény általános szabályaiból, illetve jelölő erdei élőhelytípusokra vonatkozóan az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló (lásd 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet előírásain alapulnak. A sérülékeny termőhelyen álló, véderdő jellegű és általában természetvédelmi szempontból is jelentős erdők (molyhóstölgyesek) kisebb, önálló erdőrészletként nem leválasztható állományaiban – az erdőrészlet egészéhez viszonyítva – differenciált erdőkezelést javasolt biztosítani. A véderdő jellegű foltok általában aktív gazdálkodás nélkül, a természetes erdődinamikai folyamatokra alapozva tartandók fenn, a kezelési feladatok e helyeken az idegenhonos fafajok kiszorítására, a vadfajok által okozott károsítás megelőzésére, a felújulási folyamat segítésére terjednek ki.

A beavatkozásokkal érintett erdők állománynevelése (tisztítások, gyérítések) során az őshonos elegyfajok egyedei kímélendők, visszahagyandók. Idegenhonos fafajokkal elegyes erdőkben a munkákat az őshonos fafajok megtartásával, az idegenhonos fafajok rovására javasolt elvégezni. A nevelési munkák során kerülni kell az egyenletes hálózatot kialakító, szerkezet-homogenizáló jellegű beavatkozásokat, törekedni kell a szerkezeti változatosság (alsó lombkoronaszint, cserjeszint, böhöncök, mikroélőhelyek, stb.) megtartására, fokozására.

Őshonos fafajú erdőkben, vágásos és átmeneti üzemmódba sorolt erdőknél a termőhelyi viszonyok és az állományok egészségi állapota függvényében a lehető legmagasabb vágáskorok alkalmazását javasolt célul kitűzni. Kerülni kell a nagyobb területű vágásterületek kialakulásával járó fahasználati módokat. Helyette a folyamatos erdőborítást, illetve a természetvédelmi erdőkezelést megvalósító fahasználatok javasoltak.

Idegenhonos fafajú erdők esetében elsődleges cél azok őshonos állományokká történő cseréje, átalakítása ezért a felújítási lehetőségek között mindenképpen szerepelnie kell a terület potenciális vegetációját tükröző, őshonos, elegyes célállománynak is.

A természetmegőrzési területen belül az állománytípusok jövőbeni kívánatos aránya és térbeli mintázata a potenciális természetes erdőtársulások eloszlása alapján határozható meg.

Az idegenhonos állományok esetében a távlati célállomány-típusok minden erdőterületen a termőhelyi viszonyoknak megfelelő, őshonos fő- és elegyfajok alkotta, a potenciális természetes erdőtársulásoknak megfelelő állománytípusok lehetnek. Elsősorban melegkedvelő tölgyesek és cseres-tölgyesek)

Fontos eleme az őshonos fafajú erdők jó állapotban való fenntartásának az alkalmazott fakitermelési és közelítési technológia. A teljes fában vagy hosszúfában történő vonszolással közelítés nagyon sok kárt okozhat a visszamaradó állományban, az aljnövényzetben, az erdőtalajhoz kötötten elforduló mikroélőhelyekben és magában a talajban is. Minél nagyobb

arányban szükséges tehát a faanyag megemelt formában való mozgatása, illetve a kíméletes közelítési módok (ideértve a lovas közelítést is) alkalmazása. Fontos szempont továbbá a fakitermelési munkák (faanyag-felkészítés, faanyag-mozgatás, vágásterület-rendeztés) időpontjának, időjárási körülményeinek, illetve talajállapotának megválasztása. Ezeket a feladatokat elsősorban a fő vegetációs és költési időszakon kívül (augusztus 15. és március 15. között) kívánatos elvégezni, kivéve az átfedő védett természeti területen, ahol a kihirdetett kezelési tervnek megfelelően ez az időszak december 1-től február 28-ig tart.

Az erdők jó természetességi állapotának megőrzéséhez és fejlesztéséhez, valamint az erdei biodiverzitás-védelméhez hozzátartozik a mikroélőhelyek megtartása és bővítése is. Közülük kiemelkedő jelentősége van a holtfa különböző formáinak (jelenlététől számos élőlénycsoport léte, lokális megmaradása függhet), így a gazdálkodási célzatú beavatkozások során az álló és fekvő holtfa minél nagyobb része (elsősorban a vastagabb, legalább 15-20 cm mellmagassági törzsátmérő feletti holtfa) visszahagyandó.

Az erdőkben folytatott gazdálkodási/kezelési célzatú beavatkozások során minden esetben tekintettel kell lenni a Natura 2000 jelölő fajok (és természetesen más értékes, védett fajok) populációnak megőrzésére, életfeltételeik biztosítására. Az egyes növény- és állatfajok érdekében fogantatható intézkedések: az észlelési hely, fészkelőhely, szaporodási hely és környékének gazdálkodás alóli (időszakos vagy teljes) mentesítése, az adott élőlénycsoport számára szükséges élőhelyi adottságok (pl. holtfa, odú, cserjeszint, táplálkozási kapcsolatok révén releváns fafaj) megtartása-megjelenítése, az egyéb veszélyeztető tényezők elhárítása.

Az országos problémaként jelentkező erdei vadfajok által okozott kár helyi szinten is megmutatkozik: a térségbeli vaddisznó-populáció főleg taposással, a feltalaj feltúrásával-átforgatásával, makkfelszedéssel, a csemeték kitűrésével okoz kárt, míg az őz- és gímszarvas-állomány a felferődött újulat rágásával, hántásával, szelektálásával képes blokkolni az erdődinamikai, illetve felújulási folyamatokat. A tervezési területen jelentkező vadfajok által okozott kárral szemben az egyetlen lehetséges – mielőbb megvalósítandó – megoldás a térségi szintű, drasztikus vadlétszám-csökkentés.

A tervezési területen belül felmerülő, erdőgazdálkodási tevékenységre visszavezethető veszélyeztető tényezők mérséklése vagy megszüntetése a fentebb ismertetett irányelvek alkalmazásával jórészt biztosítható.

Gazdálkodáshoz köthető konkrét kezelési előírás-javaslatok

Gazdálkodáshoz köthető kötelezően betartandó előírások

Az erdők és fásítások esetében az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (továbbiakban Evt.) előírásai, annak módosításai, valamint végrehajtási rendeleteinek (61/2017. (XII. 21.) FM rendelet) előírásai, a vonatkozó erdőterv rendelet (85/2012. (VIII. 6.) VM rendelet 10. melléklet) és a Szerencsi erdőtervezési körzet erdőterve által előírt vonatkozó erdőgazdálkodási szabályok kötelező érvényűek. Mivel a terület részben védett természeti terület is, kötelezően betartandóak a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvényben megfogalmazott előírások is, valamint a védett természeti terület kihirdetett kezelési tervében foglaltak (125/2011. (XII. 21.) VM rendelet).

Gazdálkodáshoz köthető önkéntesen vállalható kezelési javaslatok

1. Molyhos és melegkedvelő tölgyesek

a) Kezelési egység kódja: KE-5

b) Kezelési egység meghatározása: molyhos és melegkedvelő tölgyesek

A tervezési terület xerotherm tölgyeseiben a molyhos tölgy a domináns fafaj. Az állományok jelentős része sarj eredetű, nincsenek idős (100 év fölötti) erdők. Egyes állományok dús cserjeszinttel rendelkeznek, de vannak szinte teljesen cserjeszint nélküliek is. A gyepszintre jellemzőek az erdőssztyepp fajok, melyek között számos közösségi jelentőségű és védett faj van. A kezelési egység átfed védett természeti területtel.

c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 6240, 91H0

Érintett ÁNÉR élőhelyek: L1- Mész- és melegkedvelő tölgyesek, H3a- Köves talajú lejtőssztyepek

Érintett közösségi jelentőségű faj(ok): magyar nőszirm (*Iris aphylla* ssp. *hungarica*), leánykökörccsin (*Pulsatilla grandis*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagy höscincér (*Cerambyx cerdo*).

Érintett helyrajzi számok: **Bodrogkisfalud:** 054/17*, 054/18*

Érintett erdőrészek: **Bodrogkisfalud:** 7A*, 7TN*

(megj. a csillaggal (*) jelölt hrsz-ek és erdőrészek csak részben érintik a lehatárolt kezelési egységet)

d) Javasolt előírások

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírási javaslat	Magyarázat
E03	A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökerdő vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés.	
E05	Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.	
E06	Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése.	
E08	Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).	
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével.	
E10	Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.	Ezen kezelési egységbe tartozó minden erdőreszletre vonatkozik ez az előírás-javaslat.
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.	
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben	

	színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, faszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a faszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.	
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedő fajok visszaszorítására.	
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.	
E76	Erdősztyepp-erdők füves részeinek fenntartó kezelése.	
E83	Az erdőszegélyekben található intenzíven terjedő lágyszárú és faszárú fajok továbbterjedésének mechanikus módszerekkel (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás) történő megakadályozása.	
E87	Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód fenntartása.	
Kód	Vadgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatok	
VA03	A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető.	

e) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok: Mivel az élőhely a tervezési terület zárótársulásai közé tartozik, a megfelelő termőhelyen az inváziós fajok eltávolításán kívül egyéb élőhelyrekonstrukció természetvédelmi beavatkozást nem igényel.

f) Kezelési javaslatok indoklása: Véghasználati területet eredményező fahasználat nem javasolt a kezelési egység területén, ezért a véghasználatokra és felújításokra vonatkozó kezelési javaslatokat nem szerepeltettük az alábbi táblázatban. A kezelési egység területén kisebb foltokban, valamint a KE-7 egységgel határos részein tapasztalható inváziós fajok terjedése, ezért a táblázatban szereplő előírás-javaslatokat főleg ezen fajok visszaszorítása érdekében tettük.

2. Cseres-tölgyesek

a) Kezelési egység kódja: KE-6

b) Kezelési egység meghatározása: cseres-tölgyesek és ezek rontott állományai

A Várhegy területén javarészt ültetett, vagy erdészeti beavatkozásokkal erősen terhelt erdők találhatóak, ezért a védett természeti területen csak kevés 50 évnél idősebb erdőállomány van. A hegy déli, délkeleti oldalán egy kisebb kiterjedésű cseres-tölgyes folt található.

Jellegzetessége – mint a hegyaljai hasonló termőhelyeken megjelenő erdők esetében is – hogy a társulás egyik karakterfaja, a csertölgy hiányzik az élőhelyről. Aljnövényzetét és egyéb karakterfajok, állományképét tekintve azonban a cseres-tölgyesek közé sorolandó. A folt területén kevés holtfa jellemző. A tervezési terület északi részén továbbá található egy kis kiterjedésű ültetett cseres-tölgyes folt is, mely 15-25 év körüli. Az idegenhonos fajok elegyaránya ezekben az erdőkben 5% alatti.

c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 91G0

Érintett ÁNÉR élőhelyek: L2a – Cseres-kocsánytalan-tölgyesek, RC - Őshonos fafajú keményfás jellegű erdők

Érintett közösségi jelentőségű faj(ok): nagy szarvasbogar (*Lucanus cervus*), nagy hörcsincsér (*Cerambyx cerdo*).

Érintett helyrajzi számok: **Bodrogkisfalud:** 054/10a*, 054/17*, 054/18*.

Érintett erdőrészek: **Bodrogkisfalud:** 6E*, 7A*, 7TN*

(megj. a csillaggal (*) jelölt hrsz-ek és erdőrészek csak részben érintik a lehatárolt kezelési egységet)

d) Javasolt előírások

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírási javaslat	Magyarázat
E03	A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökös vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés.	
E05	Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának megelőzése.	
E06	Idegenhonos fafajok telepítésének megelőzése.	
E08	Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).	
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével.	
E10	Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.	
E13	Állománynevelés során a nyiladékok és az állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során az idegenhonos növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel).	
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.	
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.	
E19	Az elő- és véghasználatok során az előzetesen meghatározott fa-, illetve cserjefajok kímélete.	Csak az előhasználatokra érvényes, mivel véghasználati jellegű fahasználat nem javasolt a kezelési

		egység területén.
E21	Az erdőrészetben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m ³ /ha, az egyes törzsek legvékonyabb részén többségében legalább 20 cm átmérőt elérő álló és/vagy fekvő holtfa folyamatos fenntartása.	Elsősorban a védett természeti területen vannak ilyenek.
E22	Az erdőrészetben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m ³ /ha, kifejezetten vastag (többségében 30 cm mellmagassági átmérő feletti) odvas, böhönc, fészkelő- és bűvőhelynek alkalmas élő fák kijelölése és folyamatos fenntartásának biztosítása.	Elsősorban a védett természeti területen vannak ilyenek.
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.	
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.	
E28	Természetes-, természetszerű- és származék természetességi állapotú erdőkben a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.	
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az idegenhonos fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.	
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, faszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a faszárú fajok viaszoztatása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.	
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedő fajok viaszoztatására.	
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.	
E76	Erdősztyepp-erdők füves részeinek fenntartó kezelése.	
E83	Az erdőszegélyekben található intenzíven terjedő lágyszárú és faszárú fajok továbbterjedésének mechanikus módszerekkel (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás) történő megakadályozása.	
E87	Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód fenntartása.	

Kód	Vadgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatok	
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	
VA02	Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani.	

e) **Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:** Az inváziós fajoktól mentes állományok egy része – védett természeti területen- érintetlenül hagyandó a természetes erdődinamikai folyamatok érvényesülése érdekében. A további erdőterületeken természetvédelmi erdőkezeléssel kívánatos javítani az állományok természetességi állapotát – beleértve az inváziós fajok eltávolítását is.

f) **Kezelési javaslatok indoklása:** Az állományok jelenlegi természetességi állapota még nem teljesen felel meg a természetvédelmi szempontból kedvező célállapotnak, ezért természetvédelmi erdőkezeléssel szükséges az állományok szerkezetén és fajösszetételén javítani. Véghasználati területet eredményező fahasználat nem javasolt a kezelési egység területén, ezért a véghasználatokra és felújításokra vonatkozó kezelési javaslatokat nem szerepeltettük az alábbi táblázatban.

3. Tájédegen fajú erdők

a) **Kezelési egység kódja:** KE-7

b) **Kezelési egység meghatározása:** tájdegen és jellegtelen erdő

A tervezési terület egyes részein, jellemzően a Várhegy északi oldali lejtőjén, a védett természeti területen kívül, a Piske-árokban és a terület keleti szélén spontán erdősült és telepített területek jellemzők. A Várhegy északi lejtőjén telepített vörös tölgyes, fekete fenyves, a többi területen fehér akác dominálta jellegtelen erdőfoltok találhatók. Közös jellemzőjük az akácnak a jelentős térnyerése az összes típusban, illetve néhol a fekete és az erdei fenyő dominanciája.

c) **Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:**

Érintett Natura 2000 élőhelyek: -

Érintett ÁNER élőhelyek: RDa- Őshonos lombos fajokkal elegyes fenyves származékerdők, RDb- Őshonos lombos fajokkal elegyes, idegenhonos lombos és vegyes erdők

Érintett közösségi jelentőségű faj(ok): -

Érintett helyrajzi számok: **Bodrogkisfalud:** 054/10a*, 054/10b*, 054/11*, 054/12*, 054/14a*, 054/14b*, 054/16c*, 054/17*, 056/1, 3195a*, 3195b*, 3196*, 3197*, 3198*, 3199*, 3201*, 3202*, 3203*, 3204*, 3205/1a, 3205/1b*, 3206/2*, 3206/3*, 3207/2*, 3208b*

Érintett erdőrészek: **Bodrogkisfalud:** 6H, 6D, 6E, 6TN, 7A, 7B

(megj. a csillaggal (*) jelölt hrsz-ek és erdőrészek csak részben érintik a lehatárolt kezelési egységet)

d) Javasolt előírások

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírási javaslat	Magyarázat
E03	A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökzöld vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés.	Honos fafajú foltokban
E05	Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.	
E06	Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése.	
E08	Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).	
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével.	
E10	Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.	
E13	Állománynevelés során a nyiladékok és az állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során az idegenhonos növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel).	
E16	A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m ³ /ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása.	
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meg hagyása.	
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.	Elsősorban honos fafajok.
E19	Az elő- és véghasználatok során az előzetesen meghatározott fa-, illetve cserjefajok kímélete.	
E21	Az erdőrészetben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m ³ /ha, az egyes törzsek legvékonyabb részén többségében legalább 20 cm átmérőt elérő álló és/vagy fekvő holtfa folyamatos fenntartása.	Elsősorban honos fafajok.
E22	Az erdőrészetben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m ³ /ha, kifejezetten vastag (többségében 30 cm mellmagassági átmérő feletti) odvas, böhönc, fészkelő- és bűvőhelynek alkalmas élő fák kijelölése és folyamatos fenntartásának biztosítása.	Elsősorban honos fafajok.
E30	Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fafajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is.	
E31	A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolítása.	
E35	Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonszolósos közelítésének mellőzése. A faanyagot rövid fában, emelve kell közelíteni.	
E39	A mikroélőhelyek fenntartása.	Böhöncök, tuskók, álló és fekvő holtfa, odvas fák stb.
E50	A vágásterületen történő égetés mellőzése.	

E51	Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal.	Melegkedvelő tölgyes és cseres-tölgyes kialakítása.
E54	Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása.	Melegkedvelő tölgyes és cseres-tölgyes kialakítása.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása.	Melegkedvelő tölgyesek és cseres-tölgyeses fő és elegyfafaival.
E62	Az idegenhonos és tájidegen fafajú faállományok véghasználata és felújítása során a természetes cserje- és lágyszárú szint kímélete, valamint a talajtakaró megóvása.	
E64	Az idegenhonos és tájidegen fafajú erdők véghasználata során a tájhonos fafajok egyedeinek meghagyása (az alsó- és lehetőség szerint a cserjeszintben is).	
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.	
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az idegenhonos fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.	
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, faszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a faszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.	
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárazítás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedő fajok visszaszorítására.	
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.	
E83	Az erdőszegélyekben található intenzíven terjedő lágyszárú és faszárú fajok továbbterjedésének mechanikus módszerekkel (pl. kézi cserjeirtás, szárazítás) történő megakadályozása.	
E89	Az idegenhonos fa- és cserjefajok eltávolítása révén felnyíló erdő, vagy tisztás kialakítása.	
Kód	Vadgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatok	
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	

VA02	Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani.	
------	---	--

e) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok: az akác terjedésének megakadályozása, továbbá az idegenhonos állományok őshonos, a potenciális vegetációnak megfelelő erdőkre történő fokozatos cseréje.

f) Kezelési javaslatok indoklása: a kezelési egységbe tartozó erdőkkel kapcsolatos legjelentősebb természetvédelmi probléma az akác terjedése. Ezért a legfontosabb természetvédelmi cél az akác terjedésének megakadályozása, továbbá az idegenhonos állományok őshonos, a potenciális vegetációnak megfelelő erdőkre történő fokozatos cseréje.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés mind a gyepes, mind az erdős élőhelyeken indokolt. Az egyes kezelési egységeknél külön kifejtettük a fejlesztési lehetőségeket. Ezeken túlmenően fontos lenne a 054/15 hrsz-ú területen belül található, lassan eltűnő sztyeppfolt területének cserjeirtással történő növelése. A folt elszigetelt élőhelye mindkét jelölő növényfajnak.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A közösségi jelentőségű fajok esetében a kezelési egységeknél és a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok megvalósítása elegendő az állományok fennmaradásához.

Az erdőkhoz és cserjésekhez kötődő fajok - nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), tavaszi gyapjasszövő (*Eriogaster catax*) - esetében a legfontosabb fajvédelmi javaslatok:

- a holt fa mennyiségének növelése,
- idős állományrészek fenntartása,
- odvas, böhöncös faegyedek teljes kímélete,
- folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodás,
- a természetes, cserjés erdőszegélyek fenntartása.

Gyeppekhez kötődő fajok [leánykökörccsin (*Pulsatilla grandis*), magyar nőszirm (*Iris aphylla* subsp. *hungarica*)] esetében a legfontosabb fajvédelmi javaslatok:

- fajgazdag lágyszárú közösségek fenntartása
- félárnyékot adó cserjés-gyepes mozaikok fenntartása.

A HUBN10007 Zempléni-hegység a szerencsi dombsággal és a Hernád-völgyvel különleges madárvédelmi területtel való átfedés miatt a következő madárfajokra vonatkozóan szerepeltetjük fajvédelmi intézkedéseket:

Fekete harkály (*Dryocopus martius*)

Szükséges meg hagyni odvas, kiszáradt, korhadó, széthasadt törzseket is tartalmazó idős tölgyes-bükkös állományokat (fészkelő- és táplálkozó-területek), mert odúban fészkelő fajról van szó.

Fontos az idős állományrészek és facsoportok visszahagyása; az odvas-korhadó törzsek kímélete a fakitermelések során; a fészkelőhelyek háborítatlanságának biztosítása a költési

időszakban (március 15. – július 15.). A fekete harkály élőhelyein – amennyiben a faállományviszonyok lehetővé teszik – a keletkező és elbomló holtfaanyag egyensúlya miatt hektáronként legalább 15 m³ mennyiségű fekvő holtfaanyagot kívánatos visszahagyni.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

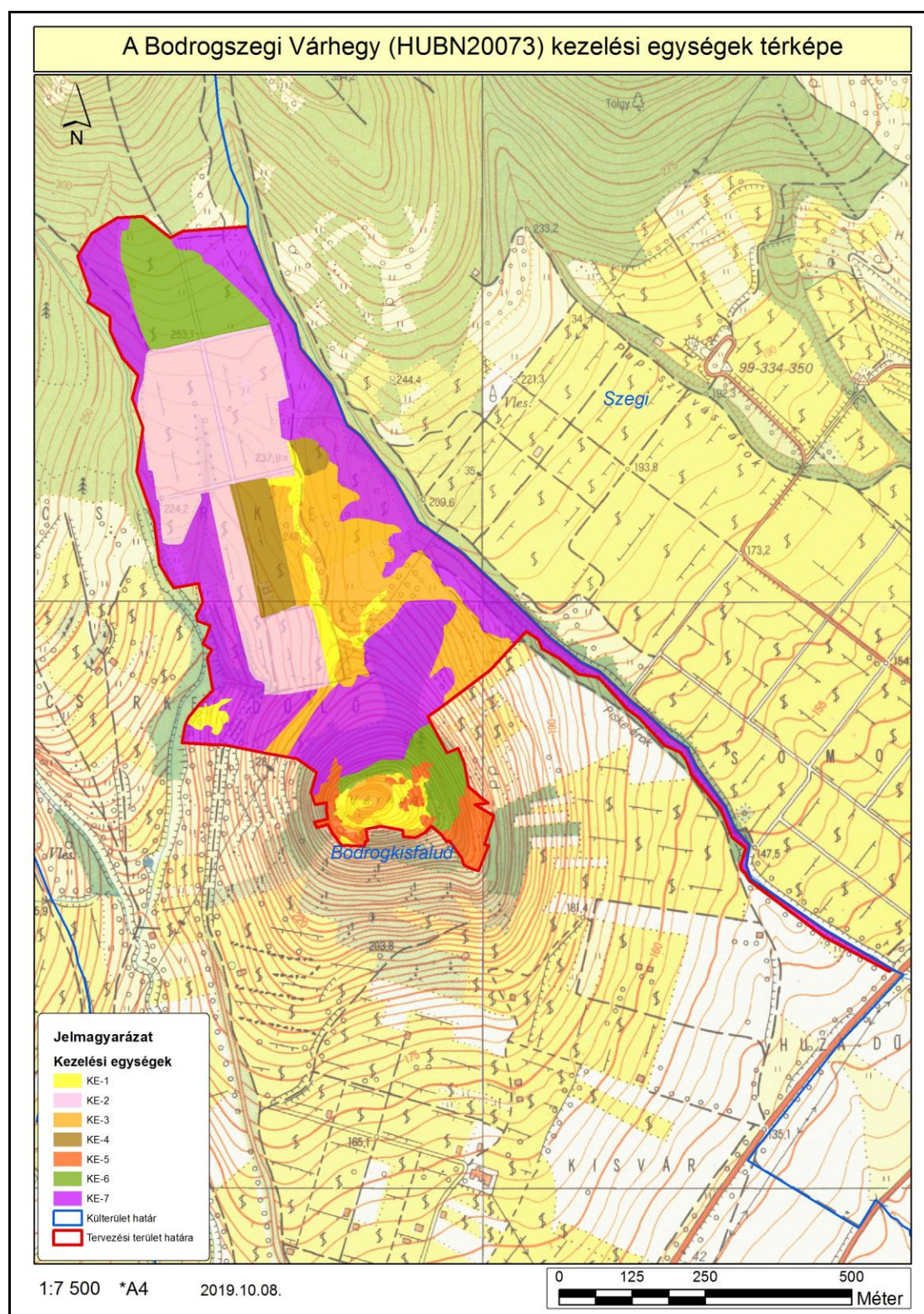
A tervezési területen két faj (magyar nőszirm - *Iris aphylla* subsp. *hungarica*, törpemandula - *Amygdalus nana* (syn.: *Prunus tenella*)) a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer keretein belül, háromévente ismétlődő felmérése folyik. Továbbá a 6190-3012, 40A0-3005, 91H0-3011 kódszámú élőhelyeken közösségi jelentőségű élőhelytípusok felmérése is zajlik központi adatlapok segítségével. Javasolt a leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*) állomány változásának nyomon követése is.

Kaszált gyepek esetében a kezelés hatásának monitorozása lenne szükséges.

A cserjésedés kontrollálása érdekében, legalább 5 évente szükséges lenne a cserjésedés előrehaladásának térképezése.

3.2.5. Mellékletek

A kezelési egységek lehatárolását mutató térkép:

A térképen nem jelöltük a belterületet, a településnevek a településhatár miatt kerültek feltüntetésre.

A kezelési egységek összefoglaló táblázata (megj. a csillaggal (*) jelölt hrsz-ek és erdőrészek csak részben érintik a lehatárolt kezelési egységet):

Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Területe (ha)	Érintett hrsz-ek	Érintett erdőrészek
KE-1	fajgazdag száraz gyepek	1,96	Bodrogkisfalud: 054/10b*, 054/11*, 054/12*, 054/15*, 054/16a*, 054/16b*, 054/16c*, 054/17*, 054/18*, 3194*, 3195a* 3196*	Bodrogkisfalud: 6TN*, 7A*, 7TN*
KE-2	degradált száraz gyepek	9,23	Bodrogkisfalud: 054/2, 054/3, 054/5, 054/6, 054/8, 054/9, 054/10a*, 054/10b*, 054/11*, 054/12*, 054/13*, 054/14a* 054/14b*, 054/15*, 054/17*	Bodrogkisfalud: 6C2*, 6TN*, 7B*
KE-3	cserjés-gyep mozaikok	6,40	Bodrogkisfalud: 054/11*, 054/15*, 054/16a*, 054/16b*, 054/16c*, 054/17*, 054/18*, 3194*, 3195a*, 3196*, 3197*, 3198*, 3199*, 3201*, 3202*, 3203*, 3204*, 3205/1b*, 3205/2, 3206/2*, 3206/3*, 3206/4, 3206/5, 3206/6, 3206/7, 3206/8, 3207/1a*, 3207/1b*, 3207/2*, 3208a, 3208b*, 3208c*	Bodrogkisfalud: 7A*, 7B*, 7TN*
KE-4	művelt szőlőterületek és szántók	1,75	Bodrogkisfalud: 054/4a, 054/4b, 054/10b*, 054/11*, 054/15*, 3195a*	-
KE-5	molyhos és melegkedvelő tölgyesek	1,35	Bodrogkisfalud: 054/17*, 054/18*	Bodrogkisfalud: 7A*, 7TN*
KE-6	természetközeli üde erdők	4,49	Bodrogkisfalud: 054/10a*, 054/17*, 054/18*	Bodrogkisfalud: 6E*, 7A*, 7TN*
KE-7	tájidegen és jellegtelen erdők	16,79	Bodrogkisfalud: 054/10a*, 054/10b*, 054/11*, 054/12*, 054/14a*, 054/14b*, 054/16c*, 054/17*, 056/1, 3195a*, 3195b*, 3196*, 3197*, 3198*, 3199*, 3201*, 3202*, 3203*, 3204*, 3205/1a, 3205/1b*, 3206/2*, 3206/3*, 3207/2*, 3208b*	Bodrogkisfalud: 6C2, 6D, 6E, 6TN, 7A, 7B

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A Bodrogszegi Várhegy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület egyrészt a Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel (HUBN10007), különleges madárvédelmi terület része, másrészt a Bodrogszegi Várhegy TT országos jelentőségű védett természeti területtel is érintett, valamint világörökségi terület is. A terület teljes egészében része az országos ökológiai hálózatnak és a tájképvédelmi övezetnek is. Területére alapvetően a 6/1990. (VI.18.) KöM rendelet, 5/2012. (II. 7.) NEFMI rendelet és a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, és a 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről, a 2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről, valamint a 1996. évi LIII. Törvény az irányadóak. Védett természeti területen a kihirdetett kezelési tervet is figyelembe kell venni (125/2011. (XII. 21.) VM rendelet 1. sz. melléklete), valamint erdőterületek esetében a 2009. évi XXXVII. törvényt, valamint végrehajtási rendeleteit és a Szerencsi erdőtervezési körzet erdőtervét.

A tervezési terület tulajdonviszonyaira jellemző, hogy a nagyparcellás, külterületi helyrajzi számokhoz köthető ingatlanok mindegyike magántulajdonban áll, azok tulajdonviszonyait a közelmúltban rendezték (osztatlan közös tulajdonok megszüntetése), míg a kisparcellás zártkerti ingatlanok esetében megállapítható, hogy azok tulajdonviszonyai továbbra is rendezetlenek és néhol megjelenik a Magyar Állam is tulajdonosként (0,29 ha).

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

Az Európai Unió mezőgazdasági támogatási rendszere, a közös agrárpolitika (KAP) két pilléren nyugszik: az első pillér (KAP I.) a közvetlen támogatásokat és a piaci intézkedéseket finanszírozza, teljes egészében az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) terhére. A második pillér (KAP II.) az unió vidékfejlesztési politikáját szolgálja, melyet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) regionális vagy nemzeti források társfinanszírozásával működtet.

A Natura 2000 területen gazdálkodók a KAP I. pillér támogatásain túlmenően részesedhetnek a KAP II. pillér forrásaiból is, melyeket a 2014-2020 közötti időszakra Magyarországon a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 tartalmaz. A betartandó előírásokat a pályázati felhívások foglalják magukba. A 2007-2013 közötti időszakban igénybe vehető támogatások egy részének felhasználása még nem zárult le, az ezekről szóló jogcímrendeletek továbbra is hatályban maradnak mindaddig, amíg történik belőlük kifizetés – ez elsősorban az erdős támogatások esetében fordulhat elő.

A 2014-2020 közötti időszak végeztével – hasonlóan a 2007-2013 közötti időszak végéhez – átmeneti szabályokat terjesztett elő az Európai Bizottság. Ennek értelmében a 2021. és 2022. évre átmeneti időszakot hirdetettek meg, amelyben a KAP II. pillért érintően többek között a terület- és állatlétszám alapú vidékfejlesztési támogatásokat – amelyek jellemzően több éves kötelezettségvállalásuk – meghosszabbíthatja a tagállam. Az átmeneti évben a KAP I. pillér alá tartozó közvetlen támogatások is elérhetőek lesznek a jelenlegi feltételek mellett. Az átmeneti szabályok miatt az új tervezési ciklus előre láthatóan 2023-tól indul, és 2027-ig tart.

A 2014-2020 között elérhető agrártámogatásokról aktualizált összefoglalás található az állami természetvédelem honlapján:

http://termeszetvedelem.hu/user/browser/File/N2k_fennterv/3_%20mell%C3%A9klet_aktualizalt_041219.pdf

Továbbá a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 jelenleg elérhető pályázati felhívásai megtekinthetők az alábbi linken: <https://www.palyazat.gov.hu/doc/4523>

A jelenlegi támogatási időszakban a Vidékfejlesztési Program keretében számos olyan intézkedés elérhető, ahol a Natura 2000 területeken gazdálkodók támogatási forrásokhoz juthatnak vagy előnyt élvezhetnek a pontozási rendszerekben.

Legfontosabbak ezek közül a kompenzációs jellegű kifizetések, melyek a gyepterületek és magánerdők esetében érhetők el. A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati szabályok betartása azonban független attól, hogy a gazdálkodó igényelte-e a támogatást vagy sem. Az adminisztratív eszközök tekintetében a Natura 2000 területekre járó kompenzáció ráépül az egyéb elérhető támogatásokra, a gazdálkodók a Natura 2000 intézkedés mellett jogosultak többek között az egységes területalapú támogatásra (SAPS) is.

Az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrészt területén felmerülő költségek és jövedelemkiesés ellentételezése céljából a magánkézben lévő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, melynek összege az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően változik.

Az önkéntesen vállalt előírások elsősorban az agrár-környezetgazdálkodás, ökológiai gazdálkodás és az erdészet, erdő-környezetvédelem, természetmegőrzés témakörébe integrálódnak.

Az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) kifizetési rendszer olyan önkéntes alapon működő program, amelyben résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében többlet tevékenységek elvégzését vállalják gazdálkodásuk során. Amennyiben a gazdálkodó az adott Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére jogosult, úgy a gyepterületeket érintő AKG tematikus előírascsoportok esetén a támogatási összeg a kompenzációs támogatás összegével csökkentésre kerül.

Egyes esetekben az erdőkre lehívható támogatások szektortól függetlenül is igénybe vehetők (pl. természeti katasztrófa (vízkár, szélkár, tűzkár, biotikus károsítás) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, másodlagos erdőkárok megelőzésére, illetve erdőszerkezet átalakításához), más esetben az állami és önkormányzati szektor kizárásra került.

Támogatás vehető még igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, és ezáltal növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez (az erdő esetében az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházásokhoz nyújtott támogatás, a mezőgazdasági területek esetében az élőhelyfejlesztési és vízvédelmi célú nem termelő beruházások).

A tervezési területen elérhető támogatások rövid ismertetése

Élőhelykezeléssel összefüggő mezőgazdasági támogatások

- 1) VP-4-10.1.1-15 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés
- 2) VP-4-10.1.1-16 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés
- 3) VP-4-11.1.-11.2.-15 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása
- 4) VP-4-11.1.-11.2.-18 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása

- 5) VP4-12.1.1-16 Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- 6) VP4-4.4.1-16 Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások
- 7) VP4-13.2.1.-16 Kompenzációs kifizetések természeti hátránnyal érintett területeken

Erdészeti támogatások

- 1) VP4-12.2.1-16 Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- 2) VP5-8.2.1-16 Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása
- 3) VP5- 8.1.1-16 Erdősítés támogatása
- 4) VP4-15.1.1-17 Erdő-környezetvédelmi kifizetések
- 5) VP5- 8.5.1.-16 Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások
- 6) VP4-15.2.1.1-16 Erdészeti genetikai erőforrások megőrzése
- 7) VP4-15.2.1.2-17 Erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése
- 8) VP5-8.3.1-17 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok megelőzése
- 9) VP5-8.4.1.-16 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása
- 10) VP-5-8.6.2-16 Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek
- 11) VP4-8.5.2.-17 Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése
- 12) VP5-8.6.1-17 Erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások
- 13) VP2-4.1.3.7-20 Csemetékertek gépbeszerzése

Egyéb támogatások

- 1) Az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás igénybevételének szabályairól, valamint a szántóterület, az állandó gyepterület és az állandó kultúrával fedett földterület növénytermesztésre vagy legeltetésre alkalmas állapotban tartásának feltételeiről szóló 10/2015. (III. 13.) FM rendelet alapján Natura 2000 gyepterületen ún. zöldítés támogatás igényelhető.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

A felsoroltakhoz képest új támogatási jogcímre (részletes elővizsgálatok híján) nem tudunk javaslatot tenni. Gyepterületek esetében a gyepgazdálkodás élőhelyfejlesztési előírásokkal és a természetvédelmi gyeptelepítés tematikus előíráscsoportba javasoljuk az inváziós növény irtását és a cserjésedés visszaszorítását is beépíteni.

3.3.2. Pályázati források

A területet jelenleg nem érinti Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság által koordinált futó pályázat. Egyéb folyamatban lévő projektről nincs tudomásunk.

3.3.3. Egyéb

Egyéb javaslatot nem teszünk.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Alkalmazott kommunikációs eszköz	Szám	Időpont
Honlapon történő megjelenés	1	2019. június
Nyomtatott leporelló	1	2019. október
falu- és gazdafórum	1	2019. október - november
terepbejárás	1	2019. október
önkormányzati közzététel	1	2019. október-november

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

A területen érintett összes célcsoport

- a) gazdálkodók, Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyonkezelői, tulajdonosai

15 magántulajdonos

- b) helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet

MME Zempléni Helyi Csoport (3884 Boldogkőújfalu, Kiss I. u. 14.)

Abaúj-Zemplén Értékeiért Közhasznú Egyesület (3980 Sátoraljaújhely, Dózsa Gy. u. 11.)

Tokaji Természetvédelmi Egyesület (3910 Tokaj, Klapka u. 47.)

Natura Alapítvány (4400 Nyíregyháza, Toldi út 63.)

Zemplén Természetvédelmi Alapítvány (3881 Abaújszántó, Arany J. u. 147.)

- c) Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervei és települési önkormányzatok

Bodrogkisfalud Község Önkormányzata

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal, Agrárügyi Főosztály, Erdészeti Osztály (3526 Miskolc, Blaskovics L. u. 24.) – erdeszet.miskolc@borsod.gov.hu

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal, Agrárügyi Főosztály, Földművelésügyi Osztály (3526 Miskolc, Blaskovics L. u. 24.) – foldmuvelesugy.miskolc@borsod.gov.hu

B-A-Z Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal, Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály (3530 Miskolc, Mindszent tér 4.) – kornyezet.fo.miskolc@borsod.gov.hu

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Közlekedési és Fogasztóvédelmi Főosztály (3527 Miskolc, József Attila út 20.) – kozlekedes.fo.miskolc@borsod.gov.hu

B-A-Z Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály (3530 Miskolc, Rákóczi út 11.) – epitesugy.miskolc@borsod.gov.hu

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Élelmiszerbiztonsági, Növény- és Talajvédelmi Főosztály, Növény- és Talajvédelmi Osztály (3526 Miskolc, Blaskovics L. u. 24.) - novenyvedelem@borsod.gov.hu

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Kormány megbízotti Kabinet- Állami Főépítész (3530 Miskolc Czizmadia köz 1. – allami.foepitesz@borsod.gov.hu)

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály, Bányászati Osztály (3527 Miskolc Soltész-Nagy-Kálmán út 5.) – szocs.peter@borsod.gov.hu

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Szerencsi Járási Hivatal Földhivatali Osztály (3900 Szerencs, Kossuth tér 8.) - foldhivatal.szerencs@borsod.gov.hu

Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság ((1015 Budapest Ostrom u. 23-25) - info@nmhh.hu.

B.-A.-Z. Megyei Rendőr-főkapitányság (3501 Miskolc, Zsolcai kapu 32.) - borsodmrk@borsod.police.hu

B.-A.-Z. Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (3525 Miskolc, Dózsa György u. 15.) - borsod.titkarsag@katved.gov.hu

d) egyéb területhasználók

Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság (3530 Miskolc, Vörösmarty u. 77.) - envizig@envizig.hu

Bodrogmenti Vízgazdálkodási és Talajvédelmi Társulat (3950 Sárospatak, Vásárhelyi Pál u. 4.)

e) gazdálkodói szakmai szövetségek

Tokaji Borvidék Hegyközségi Tanácsa (3910 Tokaj, Dózsa György u. 2.)

Bodrogkeresztúr - Bodrogkisfalud - Szegi Hegyközség (3916 Bodrogkeresztúr, Kossuth út 85.)

f) falugazdászok

Szerencsi Területi Falugazdász Iroda (3900 Szerencs, Rákóczi u. 63.)

g) hegybíró

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Az előzetes kommunikáció folyamán felvettük a kapcsolatot több hatósággal, a Natura 2000 fenntartási tervek készítéséhez szükséges adatok megkérése ügyében.

2019 szeptemberében a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóságának Vadászati Osztályát, és kikértük a fenntartási tervek készítéséhez szükséges vadászati adatokat.

2019 szeptemberében a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Földhivatali Osztályától kikértük a terület által érintett ingatlanok tulajdonosi adatait.

2019 októberében a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóságától megkértük a területen érintett erdőterületek adatait, erdőgazdálkodók elérhetőségét.

A B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Miskolci járási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény és Talajvédelmi Főosztály talajvédelmi szempontból kifogást nem emelt.

Az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság felhívja a figyelmet, hogy a terület érinti a Zemplén-Bodrog –Vízgyűjtő sh. 2.7. sekély hegyvidéki felszín alatti víztestet illetve a Zemplén-Bodrog –Vízgyűjtő h. 2.7. hegyvidéki felszín alatti víztestet, melyek jó mennyiségi és minőségi állapotúak.

A B-A-Z. Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság véleménye szerint a tervben foglaltak jelenlegi tartalommal elfogadhatóak.

A Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság jelzi, hogy a 800MHz-es sávhoz kedvezőek a terület viszonyai, ezért valószínűleg a területen új antennatartó szerkezet építését fogják kezdeményezni.

A B-A-Z. Megyei Kormányhivatal hatósági Főosztály Bányászati Osztály kifogást nem emelt.

B-A-Z. Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti osztálya jelzi, hogy az Erdőtörvényben időbeni korlátozás március 15-augusztus 15., álló és fekvő holtfa visszahagyása 5m^3 , tisztás kialakítása az erdőgazdálkodó kérelmére történhet. Egyebekben nem emelt kifogást.

B-A-Z. Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály és a Közlekedési és Fogyasztóvédelmi Főosztály kifogást nem emelt.

A B-A-Z. Megyei Kormányhivatal Kormány megbízotti Kabinet Állami Főépítész kérte, hogy a tekintettel arra, hogy a területen épület is van térjen ki a terv az épített környezetre valamint a településrendezési eszközökkel való kapcsolatra.

A megjelent tulajdonosok és gazdálkodók kifogást nem emeltek, az önkormányzati kifüggesztés ideje alatt észrevétel nem történt.

AGRÁRMINISZTERIUM

Nyilatkozat

A HUBN20073 Bodrogszegi Várhegy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUBN20073 Bodrogszegi Várhegy Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, az agrárminiszter megbízásából, jóváhagyta:

Balczó Bertalan
természetvédelemért felelős helyettes államtitkár

Budapest, 2021. május „12”